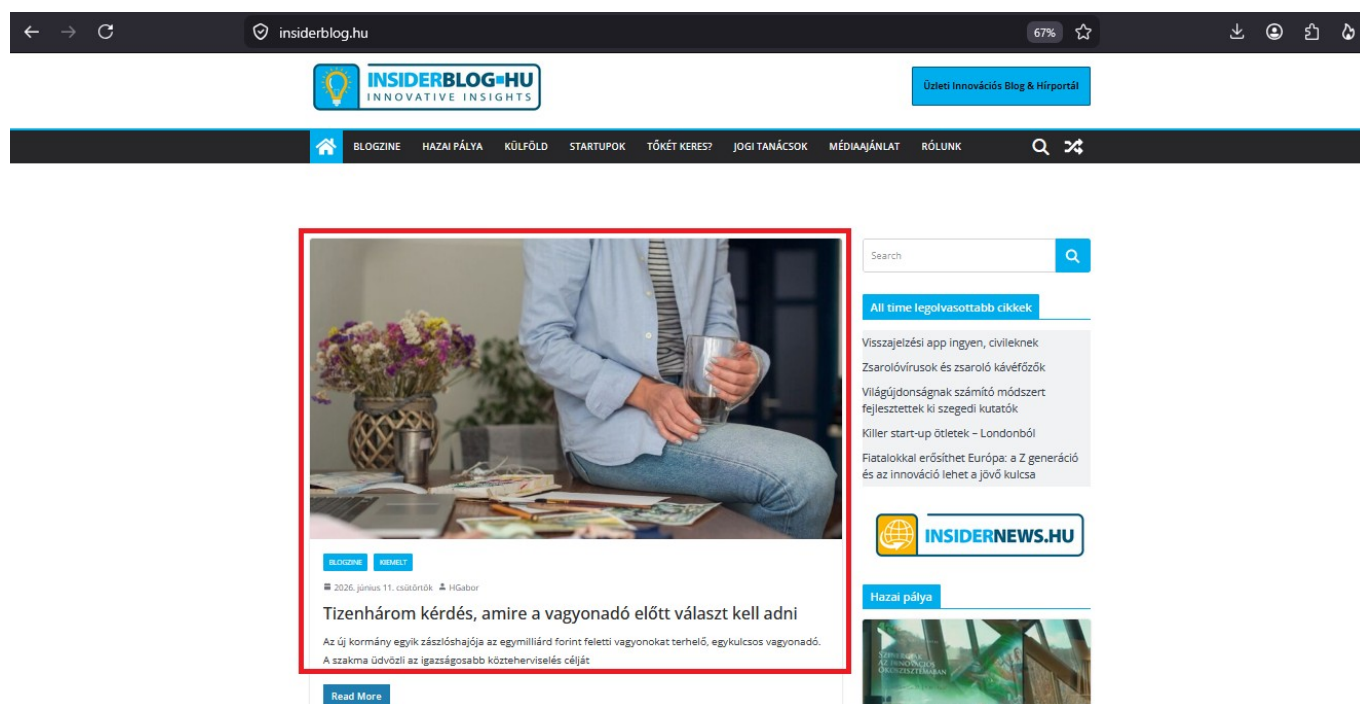

Tizenhárom kérdés, amire a vagyonadó előtt választ kell adni

HALASKA GÁBOR, INSIDERBLOG.HU, 2026. június 11.

össze, miért nem egyszerű ez a feladat.

LEGITIM CÉL, DE NEM ELSZIGETELT ESZKÖZ

Kármán András pénzügyminiszter parlamenti meghallgatásán is megerősítette: a Tisza-kormány be kívánja vezetni az 1 milliárd forint feletti vagyonokat terhelő, évi 1 százalékos vagyonadót. A szándék mögött valós probléma áll: Magyarországon a háztartások pénzügyi vagyonának mintegy 75 százaléka a legfelső tizednél összpontosul – ez európai összehasonlításban is kiugró koncentráció. Az egykulcsos szja és az áfa-dominanciájú rendszer ráadásul strukturálisan egyenlőtlené tette a közteherviselést: a legfelső jövedelmi tized tagjai arányaiban kevesebbet fizetnek, mint az alsóbb rétegek.

Az OECD elemzései ugyanakkor egyértelművé teszik: a vagyonadó indokoltsága mindig az adott ország teljes adórendszerétől függ – a tőkejövedelmek, hagyatékok, ingatlanok és vállalkozási jövedelmek együttes

Az új kormány egyik zászlóshajója az egymilliárd forint feletti vagyonokat terhelő, egykulcsos vagyonadó. A szakma üdvözlö az igazságosabb közteherviselés célját – de figyelmeztet: ilyen adót átgondolt adórendszeri reform nélkül bevezetni komoly gazdasági, jogi és versenyképességi kockázatokkal jár. A BékésPartners és a SINE QUA NON TRUST Bizalmi Vagyonkezelő Zrt. szakértői – a Pénzügyminisztérium felkérésére készült elemzésükre támaszkodva – tizenhárom sarokpontban foglalták

adóztatásától. Magyarországon ezek a jövedelmek főszabály szerint már adókötelesek. Egy változatlan rendszer mellé bevezetett vagyonadó ezért könnyen kettős vagy többszörös tőkeadóztatássá válhat.

MIT IS AKARUNK VALÓJÁBAN MEGADÓZTATNI?

Mielőtt a technikai részletekbe merülnénk, érdemes tisztázni a célt. Négy lehetséges válasz kínálkozik:

- **Bevételszerzés** – a piaci becslések 160–300 milliárd forint közötti éves potenciállal számolnak.
- **Arányosabb közteherviselés** – a tőkéből élő legfelső réteg eddig jellemzően alacsonyabb effektív adóterhet viselt, mint az átlagos munkavállalók.
- **Vagyonkoncentráció csökkentése** – az OECD szerint legitim cél, de felhívja a figyelmet arra, hogy önmagában hatástalan lehet, ha a tőkejövedelmek egyébként adóznak.
- **Illegitim vagyonok megadóztatása** – politikailag a legnépszerűbb érv, a valóságban a legkevésbé teljesíthető: egy általános vagyonadó nem tud különbséget tenni közbeszerzésből szerzett és verejtékes munkával felhalmozott vagyon között.

Ez utóbbi különbségtétel hiánya az egyik legsúlyosabb strukturális probléma. A jogellenes vagyonosodásra a hatékony válasz a vagyonosodási vizsgálat és az átláthatósági szabályok erősítése – nem egy olyan adónem, amely a jogszerűen felépített termelő vagyont is ugyanúgy sújtja.

AMIT A NEMZETKÖZI TAPASZTALAT MUTAT

1990-ben még 12 OECD-ország alkalmazott nettó vagyonadót; mára mindössze három európai ország tartja fenn: Norvégia, Spanyolország és Svájc. Franciaország, Németország, Ausztria, Finnország és Svédország mind felhagyott az adónemmel. A megszüntetés mögött jellemzően ugyanazok az okok állnak: tőkemenekítés, szűk adóalap, adóelkerülés, magas adminisztratív költségek és alacsony bevételi hozam.

A legbeszédesebb példa Norvégia: a 2022-es kulcsemelés (0,85%-ról 1,1%-ra) hatására 50–80 tehetős vállalkozó hagyta el az országot, közel 600 milliárd koronányi vagyont mozgatva Svájcba. Franciaországban az ISF vagyonadó évi kb. 4 milliárd eurós bevételt hozott, de a tőkemenekülés és az elmaradt beruházások miatti közvetett bevételkiesés becslések szerint meghaladta a 7 milliárd eurót – ezért törölték el 2017-ben.

A svájci modellt sokan sikerként emlegetik, de fontos kontextus: Svájcban nincs általános tőkenyereség-adó, így a vagyonadó részben más adóteher hiányát pótolja. Ez mechanikusan nem másolható a magyar rendszerbe.

AZ EGYMILLIÁRD FORINT NEM JELENT KIVÉTELES GAZDAGSÁGOT

A tervezett értékhatár első ránézésre magasnak tűnik, de budapesti és agglomerációs kontextusban, különösen vállalkozói vagyon esetén könnyen elérhető. Egy fővárosi ingatlan, balatoni nyaraló, telephely és cégüzletrész együttese könnyedén meghaladja ezt a szintet. Piaci becslések szerint az érintett háztartások száma 20 000–40 000 közé tehető.

Az adó így nem kizárólag a leggazdagabbakat érné el, hanem nagyszámú, piacról építkező középvállalkozói réteget is. Súlyosbítja a helyzetet, hogy a külföldi tulajdonú vállalkozásokban lévő vagyon után a külföldi tulajdonosok a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmények alapján nem fizetnének vagyonadót – ami közvetlen versenyhátrányba hozná a hazai vállalkozókat.

A GYÁR NEM LUXUSJACHT

Az 1 százalékos kulcs nem a tényleges hozamot, hanem a vagyonállomány értékét terheli – ezért alacsony hozamú eszközöknél aránytalan lehet. Egy olyan vállalkozónál, akinek 2 milliárd forint értékű cégvagyon van, az évi 20 millió forintos adóteher osztalékkivonást kényszeríthet ki – ami tíz év alatt a tőkepótlásra szánt forrásokat apasztja, rontva a versenyképességet és a munkahelyteremtési képességet.

A termelő vagyon – gyár, telephely, géppark, üzletrész – adóztatása ezért alapvetően más megítélés alá kell, hogy essen, mint egy passzív luxuseszközé. Az OECD ajánlásai szerint az üzleti eszközöket mentesíteni kell, ha valódi gazdasági tevékenységhez kapcsolódnak.

A MÁR MEGADÓZTATOTT VAGYON NEM ADÓZTATHATÓ ÚJRA

Ha az adózott jövedelemből képzett vagyont évente vagyonadó is terheli, a rendszer ugyanazt az alapot adóztatja kétszer. Ehhez járul, hogy Magyarország kiterjedt kettős adóztatást kizáró egyezményrendszere alapján a külföldiek magyarországi, illetve a magyarok külföldi vagyonának adóztatása erősen behatárolt – ami önmagában is tőkeáramlást ösztönözhet.

Elengedhetetlen ezért egy olyan beszámítási vagy adóplafon-mechanizmus, amely nem rakódik korlátlanul a meglévő tőkeadókra. Emellett törvényi szinten kell rögzíteni, hogy a korábbi állami adókonstrukciókhoz – például a TBSZ-hez – kapcsolódó, már teljesített tranzakciókat a jövőbeni vagyonadó nem érintheti hátrányosan.

MIBŐL FIZETI MEG, AKI NEM TERMEL KÉSZPÉNZT?

A vagyonadó sajátos likviditási csapdát rejt: az adózónak olyan eszköz után is fizetnie kell, amely nem termel rendszeres bevételt. Erre kötelező garanciák szükségesek: részletfizetési lehetőség, halasztás, jövedelemhez kötött maximum, illetve az illikvid vagyonelemek külön kezelése.

Hasonlóan megoldatlan az értékelés kérdése: egy üzletrész, egy egyedi ingatlan vagy egy magángyűjtemény piaci értékének meghatározása évről évre vitaforrás lehet. Az OECD is javasolja a nehezen értékelhető eszközök értékének több évre történő rögzítését – az adóhatóság és az adózó számára egyaránt kiszámíthatóbb keretek érdekében.

fotó: freepik.com

A MAGYAR VAGYONADÓ PROBLÉMATÉRKÉP VÁZA

A STEP Hungary és a MOKLASZ közös szakmai munkacsoportja – a Pénzügyminisztérium felkérésére – az alábbi 13 pontban azonosította a kulcskérdéseket.

I. Rendszerszintű probléma: hova illeszkedik az adórendszerben? A vagyonadó új, ráépülő adó lenne, vagy más adókat váltana ki? Vagyonadó bevezetését teljes adórendszeri koncepció kidolgozása keretében javasolt átgondolni.

II. Célprobléma: mi a célja a vagyonadónak – mit akarunk adóztatni? A jogellenes vagy indokolatlan vagyonosodást célzott ellenőrzési és transzparencia-eszközökkel érdemes kezelni; általános jellegű vagyonadó erre nem alkalmas eszköz.

III. Értékhatár-probléma: Hol húzódjon az adókötelezettség alsó határa? Ha egyáltalán felmerül a bevezetés, az alsó küszöbnek a valóban kiemelkedő vagyoni szintet kell céloznia.

IV. Adómérték-probléma: mekkora éves kulcs nem válik konfiskálóvá? Legfeljebb alacsony, ezrelékes, sávos kulcsok képzelhetők el, magas küszöb mellett, jövedelemhez vagy tényleges hozamhoz kötött korláttal.

V. Kettős adóztatási probléma: nem ugyanazt az adóalapot terheljük-e újra? Hogyan viszonyul a tervezett vagyonadó a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmények rendszeréhez? A vagyonadó csak akkor vizsgálható, ha van szabály a kettős adóztatás elkerülésére – beszámítás, adóplafon vagy minimumadó-jellegű konstrukció formájában, amely nem rakódik korlátlanul a meglévő tőkeadókra.

VI. Termelő vagyon problémája: adóztatható-e ugyanúgy egy gyár, telephely, iroda, géppark vagy üzletrész, mint egy passzív luxuseszköz? Termelő, munkahelyteremtő, vállalkozási célú vagyon főszabály szerint ne legyen vagyonadó-alap, vagy legalábbis külön, kedvezményes és szigorúan definiált rezsim alá tartozzon.

VII. Ingatlanvagyon-probléma: az ingatlanvagyon adóztatása lakhatási, befektetési vagy spekulációs kérdés? A saját lakhatás teljes vagy széles körű mentessége indokolt. A bérbeadással hasznosított és szabályosan adózó ingatlanokat nem célszerű újabb vagyonadóval terhelni. A nem hasznosított, spekulatív vagy külföldi tulajdonú ingatlanvagyon külön vizsgálható, de nem általános vagyonadóként, hanem célzott ingatlanpolitikai eszközként.

VIII. Területi hatály és külföldi tulajdon problémája: csak a magyar adórezidensek fizessenek, vagy a Magyarországon fekvő vagyon külföldi tulajdonosai is? A területi hatályt úgy kell kialakítani, hogy a hazai és külföldi tulajdonosok között ne keletkezzen indokolatlan versenyelőny. A mozgástér meglehetősen limitált az

adóegyezmények miatt, amelyek többsége külföldi illetőségű magánszemélyek esetében a magyarországi ingatlanokra korlátozza Magyarország adóztatási jogát. A spanyol modellhez hasonlóan vizsgálható a rezidensek világvagyonára és a nem rezidensek belföldi vagyonára épülő kettős logika, de csak egyezményekkel és EU-joggal összehangoltan.

IX. Likviditási probléma: miből fizeti meg az adózó a vagyonadót, ha a vagyon nem termel készpénzt? Kötelező likviditási garanciák szükségesek: részletfizetés, halasztás, jövedelemhez kötött maximum, illetve illikvid vagyonelemek külön kezelése.

X. Értékelési probléma: hogyan állapítható meg objektíven a vagyon piaci értéke? Nehezen értékelhető eszközöknél többéves értékrögzítés, biztonsági sáv és előzetes adóhatósági állásfoglalási lehetőség szükséges. Az OECD is javasolja a nehezen értékelhető eszközök értékének több évre történő rögzítését a folyamatos újraértékelési viták elkerülésére.

XI. Jögbiztonsági probléma: sérülnek-e korábbi állami adóígéretetek és legitim várakozások? Mentessül-e a TBSZ-en tartott vagyon? Törvényi szinten kell rögzíteni, hogy a korábbi állami adókonstrukciókhoz kapcsolódó, már teljesített tranzakciókat a jövőbeni vagyonadó nem érintheti hátrányosan.

XII. Mobilitási és tőkekiáramlási probléma: mekkora a kockázata annak, hogy a vagyon, a tulajdonos, a tudás és a vállalkozói tapasztalat elhagyja az országot? Előzetes hatástanulmány nélkül vagyonadó nem vezethető be. Külön vizsgálni kell a hazai vállalkozói réteg, családi vállalkozások, befektetők és hazatérő tehetségek viselkedési reakcióit.

XIII. Társadalmi elfogadottsági és kommunikációs probléma: a vagyonadó közös célhoz való hozzájárulásként vagy büntetésként jelenik meg? Ha politikailag mégis napirenden marad a vagyonadó, akkor csak transzparens, célhoz kötött, társadalmilag egyeztetett formában érdemes róla beszélni. A sikeres, jogkövető vagyonosodás nem lehet megbélyegzés tárgya.

<https://insiderblog.hu/blogzine/2026/06/11/tizenharom-kerdes-amire-a-vagyonado-elott-valaszt-kell-adni/>